



ÅRSMELDING 2008

KUNSTMUSEENE I BERGEN EDVARD GRIEG MUSEUM TROLDHAUGEN, SILJUSTØL MUSEUM,
MUSEET LYSØEN, PERMANENTEN VESTLANDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM, BERGEN KUNSTMUSEUM



ÅRSMELDING 2008

Styrets beretning	5
Innledning ved direktør Anniken Thue	6
Styret	8
Representantskapet	8
Besøk, salg	8
Økonomi	8
Personalet	8
Informasjon, web, mediekontakt, marked	8
Sikkerhet	9
Avdelingene	
Edvard Grieg Museum Troidhaugen	10
Siljustøl Museum	14
Museet Lysøen	16
Permanente Vestlandske Kunstindustrimuseum	19
Bergen Kunstmuseum	24
Regnskap	
Resultatregnskap	31
Balanse	32
Noter	34
Revisjonsberetning	35



STYRETS BERETNING

VIRKSOMHETENS ART OG STED

Stiftelsen Kunstmuseene i Bergen, stiftet 28.7.2006, består av Bergen Kunstmuseum, Edvard Grieg Museum Troidhaugen, Museet Lysøen, Siljustøl Museum og Vestlandske Kunstin-
dustrimuseum. Oppstart felles drift var 1.1.2007.

Stiftelsens formål er å skape opplevelse, kunnskap og kritisk refleksjon omkring den skapende og utøvende kunsten. Stiftelsen forvalter samlinger, eiendeler og eiendommer stilt til disposisjon av stifterne og andre private og offentlige samlingseiere.

Stifterne er Bergen kommune, Stiftelsen Vestlandske Kunstin-
dustrimuseum og Foreningen for Norske fortidsminnesmerk-
ers bevaring avdeling Bergen og Hordaland.

FORTSATT DRIFT

Kunstmuseene i Bergen hadde sitt andre driftsår i 2008. Styret mener det er riktig å legge forutsetningen om fortsatt drift til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

ÅRSREGNSKAP, RESULTAT

Driften hadde i 2008 et resultat på kr 228.753,-. Stiftelsen har pr. 31.12.2008 en egenkapital på kr 1 057 165,-.

ARBEIDSMILJØ

Stiftelsen er en driftsenhet som leier kontorer og drifter samlinger, utstillinger og hageanlegg i Bergen og Os kommuner. Stiftelsen har 42 fast ansatte i heltids- og del-
tidsstillinger, foruten heltids- og deltidsansatte i vikariater og engasjement. Stiftelsen har opprettet arbeidsmiljøutvalg og legger vekt på helse, miljø og sikkerhet i sin virksomhet.

LIKESTILLING

Av stiftelsens fast ansatte i 2008 var 67 % kvinner, hvorav 59 % heltidsansatte. Andelen menn var 33 %, hvorav 81 % heltidsansatte. Stiftelsen legger vekt på likestilling ved nye ansettelser, og i sin personalpolitikk for øvrig.

YTRE MILJØ

Stiftelsen har ingen virksomhet som forurensar det ytre miljø.

Bergen, 25. mars 2009

Kåre Valebrokk
styreleder

Henrik von Achen
styremedlem

Knut Ormhaug
styremedlem

Ruth Brudvik
nestleder

Bjørn Laastad
styremedlem

Mette Nora Sætre
styremedlem

Mette Bolkan
styremedlem

Anniken Thue
direktør

2008 - ET FABELAKTIG ÅR

Går det an å starte en årsberetning med å si "dette har vært et fabelaktig år" uten at det får konsekvenser for året etter? Eller uten at det blir misbrukt eller misforstått? Er det lov å være "heftig og begeistret" – for å referere til et strålende mannskor - selv om man med det nødvendigvis ikke er helt nyansert?

Selvfølgelig er ingenting helt fabelaktig. Det ble vanskelig å få økonomien til å strekke til i 2008. Ikke minst for EGM Trolldhaugen som tidlig merket den begynnende finanskrisen gjennom sviktende turistbesøk. Da ser vi hvor sårbare vi er som konsolidert museum fordi enhetene ble slått sammen under kunstmuseenes paraply med ulik eierstruktur og finansieringsgrunnlag. Kunstmuseene i Bergen har rett og slett ikke ressurser til å kompensere Trolldhaugens innteksttap hvis finanskrisen slår til for alvor i 2009.

Til tross for denne bekymringsmeldingen vil jeg likevel hevde at vi må kunne kalle 2008 for et fabelaktig år. Det startet strålende med HM Dronningens åpning av "Picasso. Figur og myte" ved Bergen Kunstmuseum. Det mest nervepirrende var frakten over fjellet, på grunn av snøstormene som herjet vinter-Norge. Men etter det ble alt bare pur glede med et entusiastisk publikum som til slutt kom over 53 000. Kører utenfor museer er jo ikke hverdagskost i Norge. Det gledet oss stort at Oslopressen stadig skrev at den viktigste utstillingen våren 2008 fant sted i Bergen. Samtidig kunne man se en meget vellykket overføring av Nasjonalmuseets Per Spook-utstilling ved Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum.



Trolldhaugen må også nevnes spesielt for forestillingen "Edwards lykkelige dag" av duoen Fliflet/Hamre. Den var nyskapende og morsom, noe som gjør at vi ønsker det fantes midler til flere slike dristige prosjekter.

2008 var erklært som Mangfoldsåret, og fra Kunstmuseenes side har det vært naturlig å bygge på eksisterende samlinger og gjøre Asia til et satsningsfelt. Samtidig må det presiseres at Kunstmuseene ser sin rolle innenfor kunstfeltet i Bergen å bidra til å være brobygger. Dvs. åpne for forståelse og aksept for mangfoldsdimensjonen i kunsten både blant innvandrere og byens befolkning. Kunsten er i sin karakter åpen og grensesprengende også geografisk, og det å kjøpe inn eller vise kunst fra andre enn et norsk kulturområde alltid har vært – og er - en selvfølge.

Året 2008 er året hvor konsolideringen begynner å virke. Dvs. nå tas den som en selvfølge. Ikke bare eksternt, men også internt. Årets viktige medarbeidersamling med tema "Verdier og erfaringer. Læringsprosesser i organisasjoner i endring" viste at det er mulighetene og ikke hindringene medarbeiderne nå fokuserer på. Mange uttrykte stolthet ved å være del av en institusjon som fikk Klassekampen til å trykke på forsiden "Look to Bergen". Nå er den enkelte institusjons seire eller problemer noe alle tar del i. Et viktig skritt for å få dette til er arbeidet med et intranett som kommer opp og stå tidlig i 2009.



Foto: Dag Fosse

Men vi er fortsatt en ung institusjon som sliter med å få gode praktiske fellesskapsløsninger. Vi ser helt klart at det ikke er noen administrativ gevinst å hente ved konsolideringen. Det positive er likevel at vi kan se en klar profesjonalisering av feltet.

Hvordan skal jeg så slutte en årsberetning som starter "på topp"? Ved å slutte på samme måten. I 2008 fikk vi finansieringen på plass for viktige prosjekter som skal finne sted i henholdsvis 2009 og 2010. "Sølvskatten - Bergens gullsmedkunst" som skal åpne i mai 2009 i Permanenten og 3,3 millioner fra Kulturdepartementet til opprustingen av Lysøen i anledning Ole Bulls 200 års jubileum 2010. Kunstmuseene ble også bedt av Bergen kommune om å påta

seg koordineringsansvaret for Ole Bull-jubileet, noe vi har sagt ja til og gleder oss til.

Jeg må også få rette en spesiell takk til alle ansatte, våre samarbeidspartnere og støttespillere som alle har bidratt til å gjøre 2008 til et spesielt år som gjør at jeg nok en gang drister meg til å si: 2008 var et fabelaktig år!

Utfordringene står i kø, men hvordan vi håndterer disse tilhører neste års beretning.

Anniken Thue
direktør

STYRET

Styret har i 2008 bestått av:

Kåre Valebrokk, leder (Bergen kommune)
Ruth Brudvik, nestleder (Bergen kommune)
Berit M. Eldøy (Hordaland fylke)
Henrik von Achen (Universitetet i Bergen)
Bjørn Laastad (representantskapet)
Knut Ormhaug (ansatte)
Mette Bolkan (ansatte)

Vara:

Hilde Onarheim
Jette Christensen
Aud K. Søylen
Signe Bakke
Åsta Otteren Ellingsen
Frode Sandvik 1. vara
Jan-Ove Hansen 2. vara

REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet består av 19 representanter fra ulike kulturinstitusjoner på Vestlandet, museenes venneforeninger og eierstiftelser, og Bergen og Os kommuner. Formålet er å være en valgforsamling for 2 av styremedlemmene og være et diskusjons- og nettverksforum for museet. Representantskapet hadde 1 møte i 2008. Bergen kommunes representant, Oddmund Søylen, ble valgt som ny ordfører.

ØKONOMI

2008 var det andre året Kunstmuseene i Bergen hadde felles regnskap. Regnskapet fremkommer som summen av avdelingsregnskaper for enkeltmuseene samt fellesadministrasjonen i den konsoliderte enheten. Hvert museum har eget budsjettansvar, men regnskapsfunksjonen er sentralisert.

Budsjettrammen for 2008 var kr 78 673 182,- og de fem kostnadsstedene ga i sum et overskudd på kr 228 753,-. Korrigeret for disponering av overskudd 2007 og avsetning til bufferfond, blir Kunstmuseene i Bergens samlede overskudd for 2008 kr 407 166,-.

Avdelingenes 2009-budsjetter blir regulert for resultatet i 2008. Over- og underskudd trekkes med til påfølgende års budsjetter.

Se også årsregnskap og revisjonsberetning for 2008 bakerst i årsmeldingen.

PERSONALET

Fellesadministrasjonen er lokalisert i Lysverket.

I 2007 besto den av:

Direktør Anniken Thue
Økonomisjef Nina Clausen
Personalsjef Turid Hagelsteen
Informasjonsansvarlig Hilde Joranger Mæland
Avdelingsdirektør Audun Eckhoff, BKM/
stedfortredende direktør
Utstillingskoordinator Erik Markestad

Personalet for øvrig er oppført under sine respektive avdelinger.

Organisasjonsutvikling

I 2007 var det en viktig oppgave å sveise sammen de ansatte fra 5 museer til et samlet personale. Dette arbeidet fortsatte i 2008. Ledelsen legger vekt på god informasjonsflyt og felles møteplasser: Web/intranett, allmøter, sosiale sammenkomster og medarbeidersamlinger. Seniorrådgiver Arne Selvik fra AFF ved NHH fulgte opp tidligere seminarer "Kultur og grunnverdier i hverdagen" (Siljustøl oktober 2006, Troidhaugen 2007) med en oppsummerende medarbeidersamling med tittelen "Verdier og erfaringer. Læringsprosesser i organisasjoner i endring".

Det er holdt 4 allmøter.

INFORMASJON, WEB OG MEDIEKONTAKT, MARKED

I 2008 bygget man videre på web- og mediestrategien som ble utformet i 2007. www.kunstmuseene.no ble lansert høsten 2007, og var fra starten en viktig faktor for felleskapsfølelsen i museet. Det er også et felles nyhetsbrev.



Foto: Dag Fosse

Intranett, intern informasjon

Utviklingen av intranett har hatt prioritet i 2008. Tekniske muligheter for utvikling av intranett lå i publiseringsplattformen for web fra 2007 og i løpet av 2008 ble det utviklet interne nettsider. En foreløpig versjon ble presentert for styret 16. desember og publiseringsdato for ansatte ble fastsatt til første allmøte over nyttår. God kommunikasjon er viktig for en institusjon som er spredt på fem ulike steder, og intranettet vil bety en ytterligere kvalitetsheving av den interne informasjonen. Utfordringen er å få alle til å bruke intranettet.

Medier

Kunstmuseene i Bergen har i 2008 fortsatt mediearbeidet etter etablerte rutiner fra 2007. Det er enkeltmuseene som skal omtales i mediene, men Kunstmuseene i Bergen har som institusjon fått omtale der det har vært naturlig. Særlig mye oppmerksomhet fikk vi i forbindelse med medieomtalen av Nasjonalmuseet.

Marked

Kunstmuseene opprettet i 2007 et felles programutvalg for turistmarked og profilering. Koordinator er John Steinar Hovland (EGM). Gruppen har fortsatt arbeidet fra 2007:

Markedsgruppen har i 2008 hatt to møter. Hovedvekten har vært lagt på å definere gruppens arbeidsområde og sammensetning. Noen felles markedsaktiviteter har vært gjennomført som en prøve på et mer permanent samarbeid, særlig innen annonsering og generell markeds-kommunikasjon. En felles oppføring i Bergens Tidendes kulturkalender har vært gjennomført i store deler av året med en forholdsmessig fordeling av kostnadene. Kunst-

museene i Bergen har også kjøpt annonseplass i enkelte medier og fordelt plassen mellom avdelingene.

Avdelingene var representert på den årlige reiselivsmessen på Fløyen og på messen "Selg Bergen i Bergen" i Grieghallen.

På markedsgruppens møter har følgende deltatt: Berit Høgheim og Maria Bos (Lysøyen), John S. Hovland (EGM), Hilde J. Mæland (Felles adm.), Kristin Veggeland, Sølvi Akhoundzadeh og Linda Klyve (BKM), Britt Åslaug Birkeland (VK).

SIKKERHET

Kunstmuseene i Bergen har et sikkerhetsutvalg som følger opp museets sikringstiltak. I 2008 fikk Stenersen-bygget en betydelig oppgradering, som en følge av Picasso-utstillingen. Troidhaugen fikk også en nødvendig oppgradering av sine sikkerhetssystemer, finansiert ved bevilgning fra ABM-utvikling. Det ble også gjennomført et kurs for førstelinjepersonalet for å kunne takle spesielt vanskelige situasjoner som ran, overfall og ustabile besøkende. Det har også vært avholdt brannvernkurs for personalet samt de foreskrevne brannøvelser. Museet har hatt branntilsyn i sine bygninger. Driftspersonalet på Lysøyen har også deltatt på brannvernlederkurs og sikkerhetskurs for motorsag.

BESØK, SALG

Museene hadde i 2008 et jevnt godt besøk, for Bergen Kunstmuseums del slo besøket til Picasso-utstillingen særlig godt ut.

	Total		Barn/unge		B/u i %	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
BKM	90 031	69 464	16 699	12 894	19	19
Lysøyen	11 332	11 459	810	1 607	7	14
Troidhaugen	93 483	102 019	10 353	12 720	11	12
Siljustøl	692	751	0	0	0	0
Permanenten	22 556	22 675	7 766	10 381	34	46
Sum	218 094	206 368	35 628	37 042	16	18

EDVARD GRIEG MUSEUM - TROLDHAUGEN

Komponistmuseets viktigste gjenstand er Edvard Griegs musikk. Å presentere denne og annen levende musikk i komponistenes egne omgivelser, er museets sentrale formidlingsoppgave. I dette ligger også "bevarings- og forskningsoppgaven": å sørge for at nye generasjoner både utøver, lytter og engasjeres av musikken.

Museet er ledende nasjonalt og internasjonalt innen sitt felt og er en sentral aktør i norsk musikkliv gjennom sitt faglige nettverks- og utviklingsarbeid, og som konsertarena.

2008 har vært et utfordrende år for driften av Edvard Grieg Museum - Trolldhaugen på grunn av det store underskuddet i 2007. Det har vært ført en streng kostnadskontroll, men på grunn av en dramatisk svikt i besøket, ble det likevel et driftsunderskudd også i 2008. Imidlertid er underfinansieringen av museet en stadig større utfordring; tilskuddet fra det offentlige dekker ikke engang lønnsutgiftene.

Vi har fortsatt et mål om å kunne drive stedet som et museum og ikke bare en turistattraksjon. For å make dette må tilskuddet fra det offentlige opp på et forsvarlig nivå.

Arbeidet med nybygg har dessverre blitt satt på vent i 2008, men vi har i løpet av høsten fått signaler om at saken skal tas opp igjen tidlig i 2009. Det er for tiden forventet at et nybygg skal stå klart i 2012/13.

Det er installert nytt lydanlegg i Troldsalen, gitt som gave fra Trolldhaugens Venner. Anlegget består av mikrofoner, høyttalere, forsterker, lydmixer, CD-spiller og teleslynge. Lydanlegget vil først og fremst være en hjelp til å løfte talestemmen, dessuten vil teleslyngen kunne gi hørselshemmede en bedre mulighet til å oppfatte det som blir sagt fra scenen.

Monica Jangaard
musikk- og museumsfaglig leder

Besøk og salg

Som forventet hadde 2008 et noe lavere besøk enn året før, med 93.483 besøkende. Imidlertid er museet fortsatt et av Norges best besøkte og holder posisjonen som en av de store turistmagnetene i Bergen.

Det største turistmarkedet er fortsatt Tyskland, fulgt av USA, Storbritannia og Russland. Flest gruppeomvisinger var det på russisk, dernest engelsk, tysk og norsk.

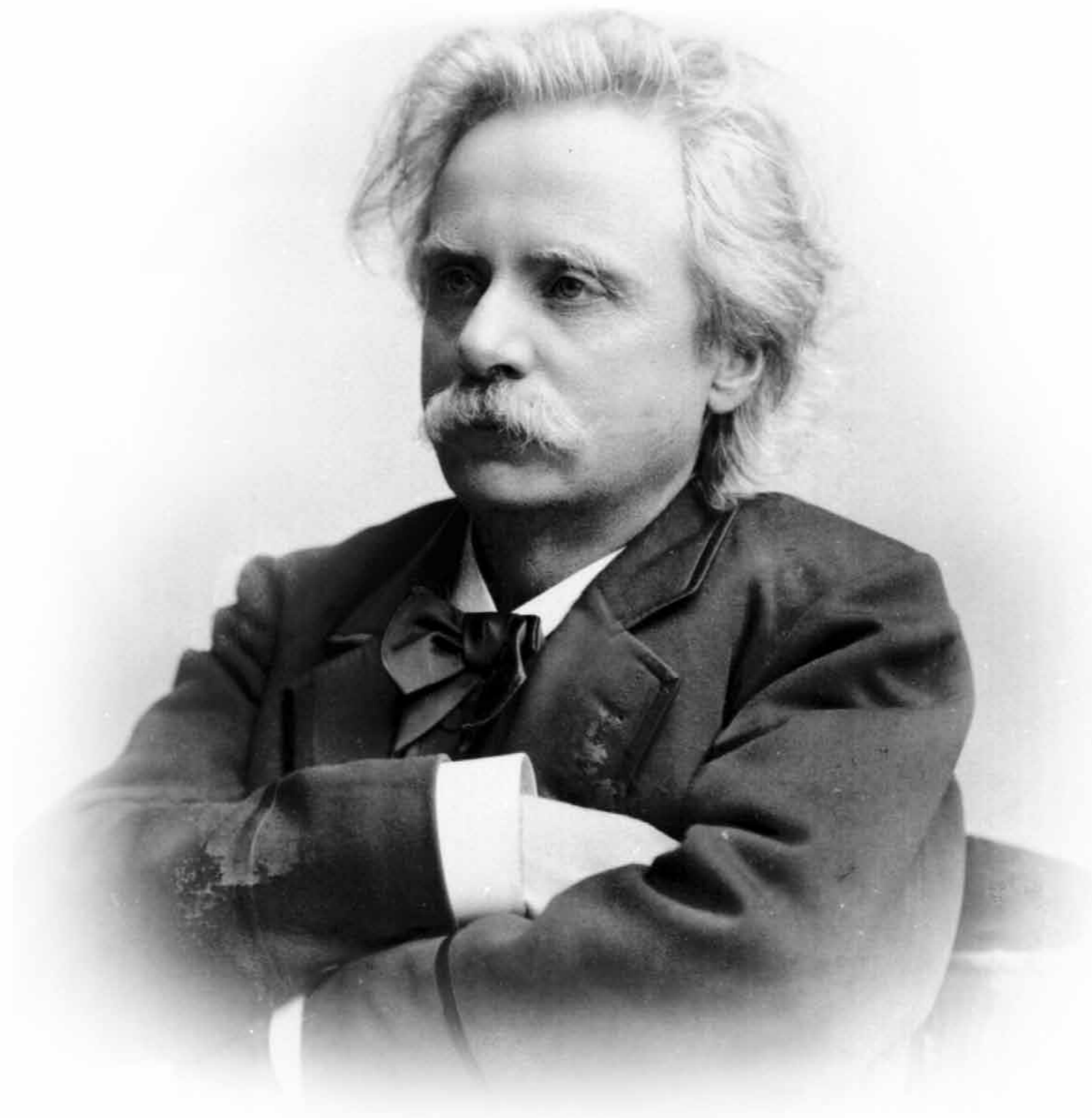
I butikken kom Trolldhaugens tre første plateinnspillinger tilbake i hyllene. De to første inneholder opptak fra konserter gitt i Villaen, med henholdsvis Anne Bolstad og Olav Eriksen som solister og med Audun Kayser som pianist på begge platene. Audun Kaysers innspilling av A-mollkonserter sammen med Bergen Filharmoniske Orkester og Karsten Andersen var den tredje i rekken av relanseringer. Denne platen var i mange år Norges mest solgte klassiske album, og det var til stor glede for våre kunder at denne ble tilgjengelig igjen på CD.

For øvrig produserte plateselskapet BIS på oppdrag fra Trolldhaugen en CD-boks med de komplette innspillingene av Griegs orkesterverk som BFO har gjort de siste årene.

UTADRETET VIRKSOMHET

Utstillinger

Vandretstillingen Edvard Grieg – kunst og identitet
De to første måneder i 2008 stod vandretstillingen Edvard Grieg – kunst og identitet i Marischal Museum i Aberdeen, Skottland. Sluttdato var 22. februar 2008. Utstillingen ble bestilt av det norske Generalkonsulatet i Edinburgh og var finansiert gjennom konsulatet og Utenriksdepartementet. Utstillingene er produsert av EGM og tekstforfatter og designer har vært Tønnes H. Gundersen.



Troldhaugens konsertserie 2008

I løpet av året har det vært arrangert 46 sommer- og høstkonserter på Troldhaugen. Konsertbesøket har vært stabilt i 2008 med 4202 besøkende, et snitt på 91 pr. konsert. Dette svært gode besøket bekrefter at konsertene er en viktig del av Troldhaugens formidlingsprogram. Mange unge og nye utøvere ble presentert i løpet av sesongen. Ansvarlig for konsertserien har vært Laila Nordø, og Eilif B. Løtveit har vært konferansier på de fleste av konsertene.

I tillegg har det vært arrangert 176 privatkonserter på Troldhaugen, med til sammen 18.850 besøkende.

Festspillene i Bergen arrangerte 9 konserter i Troldsalen og 4 konserter i Villaen i 2008 med til sammen 1376 besøkende.

I januar presenterte Troldhaugen et bestillingsverk fra duoen Fliflet/Hamre. Inspirert av et fotografi av Nina og Edvard Grieg med venner i hagen på Troldhaugen skapte de forestillingen "Edwards lykkelige dag". Denne produksjonen markerte museets avslutning på Griegåret 2007. Konsertene ble en suksess med tre fulle hus med begeistrede tilhørere; et stort antall publikummere måtte til og med gå med uforrettet sak da Troldsalen ikke hadde kapasitet til å ta imot alle. Forestillingen ble gjentatt i november, for et noe mindre publikum. Gabriel Fliflet og Ole Hamre hadde med seg sangeren Heidi Torsvik, gitaristen Stein Urheim og trompetisten Per Jørgensen. Støtte til konserten ble gitt fra Fond for utøvende kunstnere, Bergens Riksmålforening og Troldhaugens Venner.

Formidling

I samarbeid med Fylkeskonsertane i Hordaland har Troldhaugen vært vertskap for 34 konserter for skolebarn fra 5.-7.klasse. I 2008 deltok til sammen 2.839 barn på disse konsertene. I tilknytning til skolekonsertene får alle elevene omvisning i Villaen og på uteområdet.

Marked

Vår viktigste samarbeidspartner innen markedsføring, Bergen Reiselivslag, har også i 2008 gjort en fremragende innsats for museet. Troldhaugen og Edvard Grieg er alltid med på deres deltagelse på messer i inn- og utland. Reiselivslaget er også svært viktig som kontaktpunkt for journalister fra andre land. TV-team fra Russland, Kina, Korea, Tyskland og Japan har gjort opptak på Troldhaugen i 2008. Turistinformasjonen i Bergen er også en svært viktig samarbeidspartner, og har informert om Troldhaugens tilbud og ytt service til våre kunder gjennom hele året.

Utlån

Sølvbollen fra Minnerommet i Villaen ble i 2007 utlånt til Norsk Teknisk Museums vandreutstilling "Ikke bare laks og pølser. Norsk-tyske forbindelser gjennom 100 år" i Berlin og Leipzig. Sølvbollen ble levert tilbake i mai 2008.

Personalet

Edvard Grieg Museum hadde – medregnet Siljustøl Museum – ti faste stillinger – seks stillinger innen musikk/museum og formidling og fire innen merkantile og tekniske fag. De totalt 22 guidene som bemannet museet dekket til sammen 13 språk.

Monica Jangaard

Musikk- og museumsfaglig leder

John Steinar Hovland

Økonomisk- og administrativ leder

Eilif Bertin Løtveit

Spesialkonsulent

Sissel Kjellevold

Konsulent

Henning Herfindal Dyrkolbotn

Driftsleder Troldhaugen

Laila Nordø

Museumskonsulent/konsertprodusent

Anne Hovland

Formidler

Lizsy Sandal

Husmor/formidler

Nina Monnier Havskov

Formidler

Beate Remøy Trovik

Formidler

Sesongansatte guider

Sigurd Fischer Olsen

Dana Marinescu Olsen

Anna Hovland

Ilona Gaillite

Gabrielle Barth

Christine Valde

Birgitte Olsen

Antra Sunde

Dag Otto Brænde

Anda Ramsøy

Natalia Pasko

Viktoria Galai

Oksana Lesnychuk

Charlotte Ringdal

Yury Boyarintsev

Inger Størseth Haarr

Natalia Leltchouk

Anna Pasciewicz

Konferanser, reiser, faglig samarbeid, nettverk og forskning

Gjennom sekretariatsfunksjonen for Det Internasjonale Edvard Grieg Selskap (IGS) spiller Troldhaugen en viktig rolle i det stadig voksende nettverket av Griegforskere verden over. Styret for IGS er internasjonalt sammensatt og selskapet har dermed knyttet mer formell kontakt med viktige institusjoner i utlandet. I 2008 var styret representert på "6. Deutscher Edvard-Grieg-Kongress in Leipzig" 19.- 21. september. Eilif B. Løtveit var også representert



på konferansen med en presentasjon av skolekonsertene på Troldhaugen.

I september representerte Monica Jangaard Troldhaugen i juryen for "Concours Grieg", en konkurranse for unge pianister i regi av Griegselskapet i Oslo. Vinneren skal presentere seg på Troldhaugen i 2009.

Edvard Grieg Museum Troldhaugen er fra 2008 med i Litteraturnettverket, som er et nasjonalt nettverk for arkiv, bibliotek og museum. Litteraturnettverket samler institusjoner som ivaretar personhistorie innen litteratur og musikk.

Troldhaugen er også aktivt med i det uformelle nordiske nettverket av litterære museer. Eilif B. Løtveit og Monica Jangaard var representert på "Konferanse for Litteratur- og Komponistmuseer i Norden", som ble arrangert i Odense 28. – 31. august 2008. Monica Jangaard holdt innlegg om Grieg-markeringen i 2007.

Eilif B. Løtveit har gitt forelesninger om Griegs musikk på det årlige "Grieg in der Schule-seminaret" i Berlin 26. og 27. september 2008.

Fleire ansatte på Troldhaugen er for øvrig medlemmer i det internasjonale nettverket knyttet til International Committee for Literary Museums, under ICOM.

Bygninger og vedlikehold

Bygningene og parken eies og vedlikeholdes av Bergen kommune.

I 2008 ble utvendig restaurering og reparasjoner av villaen for det meste slutført. Alle vegger og vindu er reparert og malt, men fortsatt gjenstår noen mindre detaljer. Villaen er imidlertid svært utsatt for vær og vind, og må kontinuerlig holdes under oppsyn og oppgraderes mht. slitasje og belastning av gulv, og innsig av fukt rundt vinduene.

Venneforening

Troldhaugens Venner hadde pr. 31.12.2008 ca. 500 medlemmer. Leder var Dag A. Stiegler. Foreningen holdt 6 medlemsarrangementer. Medlemsbladet Troldposten er gått over til fargestrykk og kom ut med to utgaver. Redaktør er Sissel Hamre Dagsland. Nåværende og tidligere styremedlemmer deltar i billettkontrollen ved sommerkonsertene i Troldsalen. Foreningen ga nytt lydanlegg til Troldsalen i gave.

SILJUSTØL MUSEUM



Museets viktigste formål er å formidle kunnskap om Harald Sæveruds liv og musikk. Dette søkes oppnådd gjennom å presentere Sæveruds musikk og annen levende musikk i komponistens egne omgivelser. Gjennom denne sentrale formidlingsoppgaven ivaretas også "bevarings- og forskningsoppgaven": å sørge for at nye generasjoner både utfører, lytter og engasjeres av musikken. Museet administreres av Edvard Grieg Museum – Troidhaugen.

Aktiviteten på Siljustøl har vært relativt lav i 2008. Det har ikke vært igangsatt spesielle prosjekter, men en har ar-

beidet videre med planene for et servicebygg på uteområdet. Et slikt bygg vil kunne betjene det økende antallet barn som besøker området, særlig i forbindelse med barnehage- eller skolebesøk.

Besøkende til museet konsentrerer seg om søndagsbesøk i sommerhalvåret, private konserter, Vårkonsertene og Festspillenes konserter.

Monica Jangaard
musikk- og museumsfaglig leder

Besøk og salg

I løpet av 2008 hadde Siljustøl Museum totalt 692 besøkende. Besøket av skoleklasser, barnehager og turgrupper på museets uteområde har økt, men er dessverre ikke målbart i antall.

Siljustøl Museum har vært åpent søndager fra kl. 12 til 16 fra St. Hans til slutten av september. Ellers åpnes museet etter behov ved henvendelser fra grupper.

Utadrettet virksomhet

Stiftelsen Siljustøl ga i 2008 siste del av bevilget støtte til Trond Sæveruds arbeid med å promotere Harald Sæveruds musikk i USA, gjennom Harald Sæverud Chamber Music Program (HSCMP). Arbeidet har i 2008 bestått av innstudering av Sæveruds strykekvartetter med "NorEaster String Quartet". En bi-effekt av HSCMP er at Sæveruds musikk blir benyttet av Trond Sæveruds kolleger på konserter og i undervisning. Ringvirkninger vil også merkes i 2009 med flere planlagte konserter med både strykekvartetten og Sinfonia dolorosa på programmet.

Konserter

I 2008 ble det arrangert 8 vårkonserter på Siljustøl Museum. Konsertene finner sted i Storstuen, som har plass til ca. 45. Konsertene har vært svært godt besøkt i 2008, med 242 publikummere til sammen; et gjennomsnitt på 30 pr. konsert. Eilif B. Løtveit har vært ansvarlig for planlegging og gjennomføring av konsertene, og har også vært konferansier.

I tillegg har det vært arrangert 5 privatkonserter på Siljustøl, med til sammen 129 besøkende.

Festspillene i Bergen arrangerte 4 konserter på Siljustøl i 2008, med til sammen 229 besøkende.

Søndag 19. oktober arrangerte Kulturdagene i Fana og Ytrebygda bydel en av sine konserter på Siljustøl.

Personalet

Helge Solberg, driftsleder

Fra Troidhaugens administrasjon

Monica Jangaard, musikk- og museumsfaglig leder
Eilif B. Løtveit, spesialkonsulent
Sissel Kjellevold, konsulent

Guider i 2008

Dana Marinescu Olsen, Sigurd Fischer Olsen, Natalia Leltchouk, Dag Otto Brænde og Yuri Boyarintsev.

Konferanser, faglig samarbeid og nettverk

Siljustøl Museum er fra 2008 med i Litteraturnettverket, som er et nasjonalt nettverk for arkiv, bibliotek og museum. Litteraturnettverket samler institusjoner som ivaretar personhistorie innen litteratur og musikk.

Siljustøl Museum er også med i det uformelle nordiske nettverket av litterære museer, og var representert på en konferanse i Odense i august 2008.

Bygninger og vedlikehold

På uteområdet er det foretatt rydding, tynning, generell vedlikehold av stinettet, samt reparasjoner etter uvær og store nedbørsmengder. Det er påvist noe råte i noen ytterdører og den som var mest angrepet ble restaurert av kommunale snekkere høsten 2008. Dette arbeidet vil fortsette 2009.

Venneforening

Siljustøls Venner (stiftet 17. april 2005) består av et styre og ca. 40 medlemmer. Leder er Anne Asserson. Foreningen spiller en aktiv rolle i forbindelse med Vårkonsertene, og står for servering av kaffe, te og bakverk.

MUSEET LYSØEN

Museet Lysøens formål er å formidle og bevare minnet om fiolinisten og komponisten Ole Bull og hans samtid, ved å ivareta det særegne natur- og kulturminnet Lysøen med bygninger og eiendom. Museet drives på grunnlag av gavebrev fra Ole Bulls datterdatter Sylvea Bull Curtis.

2008 har vært et positivt år for Lysøen. Den fine sommeren gjorde at mange besøkte Lysøen, selv om dette ikke førte til øket besøk i villaen.

Våren 2008 ble Lysøen koblet til den offentlige vannforsyningen, og i den forbindelse ble brannventil installert ved Gamletunet. M/S Bruvik startet rute fra Bergen til Lysøen med daglige avganger fra 1/7 til 15/8, med godt belegg. Etter at Lundefossen skole ble vedtatt nedlagt i 2008 har Museet Lysøen fått overta deres Polaris ATV fra Os Kommune.

Planlegging av Ole Bull 2010 er startet.

For Lysøen ble tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet årets høydepunkt. Etter at en detaljert tilstandsrapport med prioriteringer var sendt departementet, kom gladmeldingen om at Kunstmuseene i Bergen var tildelt 3,3 millioner kroner øremerket Ole Bulls villa til restaureringsarbeider, konservering og sikring.

Berit Høgheim
avdelingsdirektør

UTADRETTET VIRKSOMHET

Konserter

Det ble holdt 25 konserter, derav 8 for Festspillene i Bergen, 1 offentlig konsert med Arve Tellefsen og Tor Espen Aspaas, kåseri om Ole Bull i Os v/Mari Lyssand og Kjersti Krokeide og 1 utendørs gratis konsert med Os Musikkforening. I tillegg

er det arrangert lukkede omvisninger og arrangementer utenom ordinær åpningstid.

Besøk (2007-tall i parentes)

Totalt antall betalende besøkende i 2008: 11 332 (11 459)
Enkeltbesøkende var 6114 (4641) fordelt på 5304 voksne og 810 barn. Blant disse var besøkende med Bergenskortet: 360, (471) (voksne 347, barn 13) og passasjerer med Bruvik 1123 (voksne 1029, barn 94)

Gruppebesøk: 5218 (6818) personer fordelt på 130 (166) gruppebesøk + 8 (8) festspillkonserter.
Barnehager: 8 (8), til sammen 141 (166) personer
Skoleklasser: 15 (18), til sammen 589 (767) personer

I perioden 1. juli til 15. august gikk M/S Bruvik i rute fra Bergen til Lysøen hver dag med godt belegg.

Museet var åpent for daglige omvisninger fra 18. mai til 31. august, samt søndagene i september.

Aktiviteter

I samarbeid med Lysekloster Idrettslag ble turmarsjen "Lysøen Rundt" arrangert søndag 18. mai. Det var 15. gang marsjen ble arrangert og i alt 805 personer deltok. "Lysøen Rundt" er en av de største turmarsjer i Hordaland.

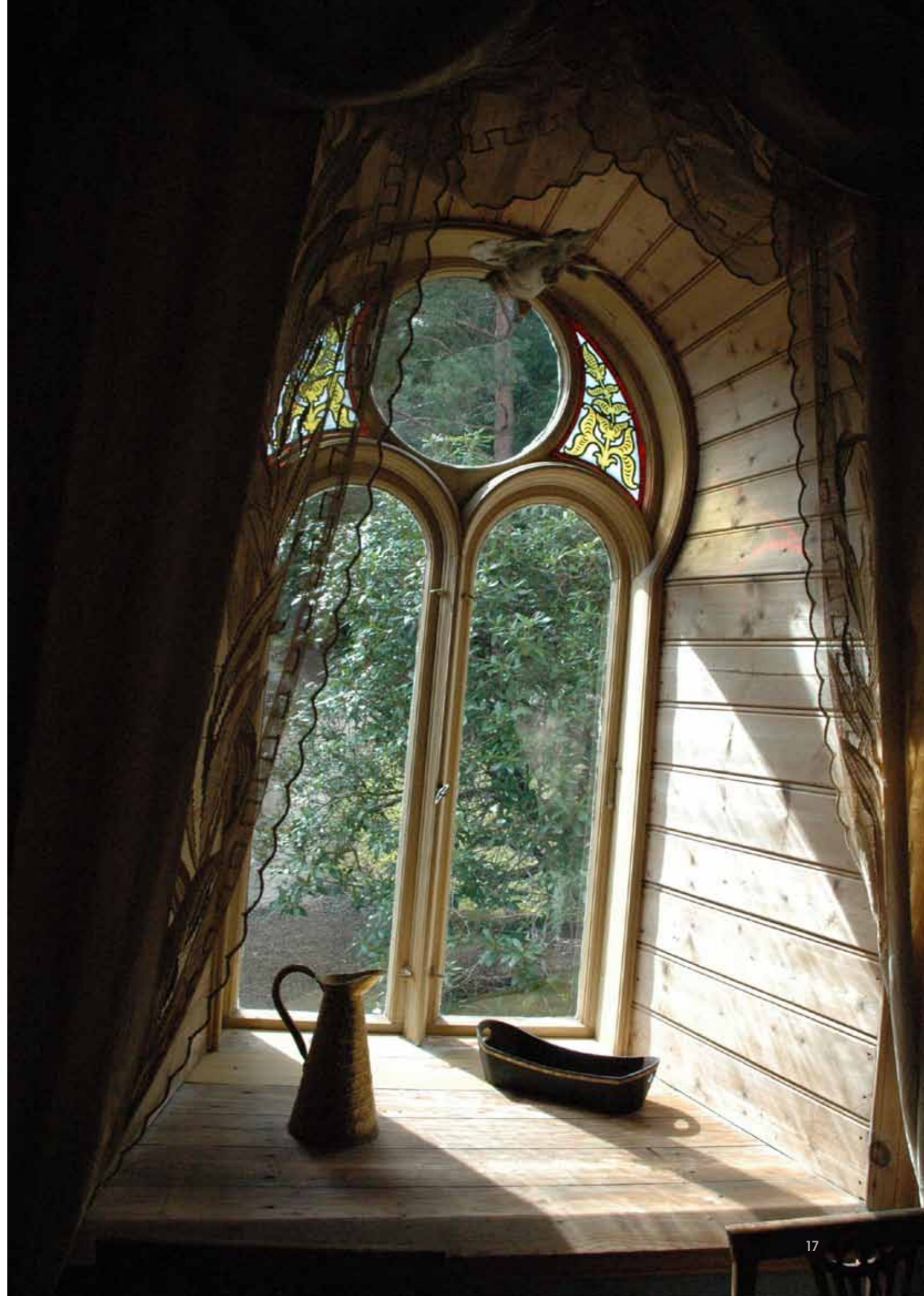
Museet Lysøen har bidratt med informasjon og bildemateriell til bøker og artikler. Vi har også bidratt med foto av Ole Bull til haleroret på ett av flyselskapet Norwegians fly.

Samlingene

Tekstiler og møbler trenger konservering. Arbeidet starter i 2009.

Venneforening

Museet Lysøen har ingen formell venneforening ennå, men støttes av Fortidsminneforeningen, Os Rotary og Os Turlag.



**VEDLIKEHOLD BYGNINGER, NATUROMRÅDER,
TRANSPORTMIDLER****Ole Bulls villa**

Det er konstatert råteskader i gang og kjøkken i undertasjen. Gulv i gang er fjernet for å avdekke skadene og midlertidig gulv lagt på. Det er fremdeles lekkasjer i villaens tak. Lekkasjene er forsøkt lokalisert og reparert flere ganger, uten særlig hell.

Malerarbeid er utført på villaens gavlvegg mot nordvest, og trapp til barnerom er reparert og malt. Også i 2008 har vi mottatt støtte i form av maling fra Steen Hansen Malingfabrikk AS.

Gamletunet, kafe og oppsynsmannsbolig

Vanlig vedlikehold utført.

Naturareal, skog, miljø

Medlemmer fra Os Rotary og Os Turlag raket veiene før sesongstart. Til sammen deltok ca. 40 personer fordelt på 2 dager.

Veiene er gruset med til sammen 740 hl skjellsand i 2008. Lysøen ble koblet til offentlig vanntilførsel før sesongstart. Arbeid med avgraving til kum ble utført av Bergen og Omland Friluftsråd. Montering og tildekking er utført av egne ansatte. Gammelt vannanlegg er demontert.

Det er ryddet og hugget langs veiene fra villaen til Heimavann, mot Reset og Lysedal. Det er grøftet langs veiene, spesielt ved Lysevannet.

Kai og parkeringsplass Buena kai

Det fungerer greit med parkeringsplassen på Buena Kai. Os Kommune eier den gamle dampskipskaien på Buena. Kommunen har også bygget toalett, og Museet Lysøen tar seg av renhold etc. for dette i sesongen.

Kafé Ole B har fått tillatelse til å legge ut flytebrygge. Til tider ligger der mange og store båter utenpå hverandre på bryggens ytre side. Dette er ikke i henhold til avtale, og gjør at det kan være vanskelig å komme til kai for Lysøens båter.

Skysstjenesten til Lysøen

Skyssebåten "Ole Bull" ble også i 2008 godkjent uten større pålegg fra Sjøfartsdirektoratet. Bærbar VHF ble innkjøpt pga nytt regelverk. Båten ble kjørt til Austevoll for diverse reparasjoner. For øvrig utført vanlig vedlikehold. Båten er snart 50 år og er moden for utskifting.

På motorbåten Sylvea er vanlig vedlikehold utført, og nytt styringssystem innkjøpt. I løpet av få år er også Sylvea moden for utskifting. Denne båten er helt nødvendig for driften av Lysøen. Den er i bruk hver dag hele året til frakting av personalet, varer og utstyr.

**Personalet**

Avdelingsdirektør Berit Høgheim
Driftsleder Trond Søviknes
Vaktmester Jan-Ove Hansen

Sesongansatte guider/kafehjelp

Marianne Askvik, Maria Bos (permisjon), Malin Brimsholm, May Linn Engelsen, Anna Klara Kenngott, Juni Skjold Lexau, Jelena Markhus, Silje Bøyum Revheim, Silje Sture.

Sesongansatte kapteiner til skyssebåten

Helge Brudvik, Arne Kindem, og Oddvar Stølsnes.

Avdelingsdirektør Berit Høgheim har deltatt på bl.a. formidlerseminaret, kurs i Primus og generell datakunnskap. Hun er Museet Lysøens representant i programkomiteen for Ole Bull-jubileet i 2010.

PERMANENTEN VESTLANDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM

Aktiviteten ved Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum har også i 2008 vært høy og preget av kvalitet i alle ledd. Utstillingsåret 2008 ble innledet med en avslutning av det store tekstilprosjektet STRIKK7. Alle samarbeidende museums- og utdanningsinstitusjoner, offentlige tilskuddspartnere, samt utstillere og kunstnere var invitert til en avsluttende sammenkomst. Høydepunktet var en performance av Kurt Johannessen som var invitert til å lage et tids- og steds spesifikt verk.

I februar åpnet museets store presentasjon av moteskaperen Per Spook. Utstillingen var produsert av Nasjonalmuseet året før, men museet brukte store ressurser på å bygge en utstilling som i utstillingsdesign og presentasjon holdt sammen høye nivå. Per Spook var selv til stede i samtale med kurator Anne Kjellberg den første publikumsdagen, og museet opplevde trengsel og kamp om plassene for første gang siden Pia Myrvolds samarbeid med Carte Blanche i 2000. Museet takker Per Spook for hans generøse gave på 12 av de utstilte modellene.

Mangfoldsåret

Med bakgrunn i blant annet Permanentens store Kinasamling ble Øst-Asia definert som et særlig aktuelt område å rette søkelyset mot. Dette resulterte i en høstsesong ved Permanenten som stod i mangfoldårets tegn. Under overskriften Looking for connections ble to utstillinger produsert. I samarbeid med det sørkoreanske miljøet i Bergen viste museet utstillingen "So Sun Kim- fortellinger i porselen". Med bakgrunn i koreansk pottemakertradisjon og mytologi viste billedkunstneren So Sun Kim porselensarbeider med en frodig og folkekunstinpirert dekor.

Keramiker og førsteamuensis i analytisk form og farge Charles Michalsen, fulgte opp temaet Looking for connections med utstillingen "Original, unika, kopi". Med utgangspunkt i gjenstander fra museets mangfoldige magasin med kinesisk porselen, kopierte han i porselen

en Ming-krukke og et fat fra Kangxis regjeringstid, fikk dette malt og glasert av håndverkere i Kina og stilte så dette materialet ut som kunstobjekter og som del av en videoinstallasjon. Hele utstillingen var viet kulturpåvirkninger og reflekser av kunstuttrykk av mange slag. Etter at utstillingen var demontert, ble det stor oppmerksomhet mot to krukker som var montert sammen med en gråstein i mellom seg. Bak gråsteinen skjulte seg kopier av kunstneren og provokatøren Nils Viiks avistegning av Muhammed som hund; usynlig for publikum, men risset inn i svakt relieff i krukkene.

Jorunn Haakestad
avdelingsdirektør

UTADRETTET VIRKSOMHET**Temakvelder**

Møt Korea var en temakveld hvor publikum ble invitert til å møte flere sider ved koreansk kultur, blant annet var det oppvisning Taekwondo på mesternivå.

I samarbeid med Kunsthøgskolen i Bergen ble det arrangert diskusjonskveld med innledere om det originale i kunsten.

FORMIDLING**Den kulturelle skolesekken**

I 2008 deltok 8000 skoleelever i Permanentens 10 ulike undervisningsprogram, gjennom den kulturelle skolesekken. Dette var både videreføring av godt etablerte tilbud i museets faste utstillinger, og helt nye undervisningstilbud i de temporære utstillingene. Det ble avholdt lærerkurs i forbindelse med alle undervisningsprogrammene. Alle undervisningsprogram er aktivitetsbaserte med verkstedsdeler. Materiale og tema har variert fra motetegning, keramikk (med profesjonell keramiker som veileder), iscenesatt foto til filosofisk samtale. Noe av nedgangen i elevbesøket

skyldes nettopp satsing på arbeidskrevende verkstedsprosjekt med kvalitet, som ikke gir det samme elevvolumet.

Mangfoldsåret

2008 var mangfoldsåret. Det gjenspeilet seg i både i museets utstillingsvirksomhet og formidlingen til skolene. Under overskriften "Looking for Connections", har fokus vært å se på likeheter og ulikheter mellom egen kultur, filosofi og kunst, og den asiatiske spesielt. Dette har vært naturlig i forbindelse med formidling i museets faste kinesiske kunstsamling og de temporære utstillingene "Fortellinger i porselen" og "Original, unika, kopi". Også i formidlingen av Per Spooks design, har fokus vært å se på hvordan han har hentet inspirasjon fra ulike kulturer og folkedrakter.

Samarbeidsprosjekt, publikumsrettet aktivitet

Også i 2008 deltok Permanenten i Bergens kulturlivs fellesatsing "Kulturatt", arrangert av Unison. Publikumsstilbudet var et samarbeid med Bergen Kunstmuseum.

Barnas kulturhelg arrangeres av Bergen kommune. Permanenten hadde tilbud om åpent verksted med ulike aktiviteter og eventyrstund i Kinasamlingen.

Lærerstuderenter produserte en forestilling for barnehager som tok utgangspunkt i - og ble fremført i museets Kinasamling.

Barnas festspillutstilling i Permanenten viste arbeider av elever på visuelle kunstoffag ved Kulturskolen i Bergen.

De åpne omvisningene i regi av ukens kunstopplevelse var godt besøkt.

Pictura er Kunstmuseene i Bergens felles kunst- og filmklubb for barn.

Kunstdykk er et samarbeid mellom flere av Bergens kunstinstitusjoner og Hordaland fylkeskommune. Kunstmuseene i Bergen, har vært en pådriver i dette arbeidet. I 2008 hadde Permanenten ansvaret for to av kunstdykkene. En gang i Per Spook utstillingen, hvor mote og motetegn-

ing var tema, en gang i utstillingen "Original, unika, kopi" hvor kunstfilosofi, og den filosofiske samtalen var i fokus. Målet er å nå ungdom i alderen 15-19 år, utenom skoletid. Kunstdykk er et tilbud som organiseres gjennom ungdommens kulturkort.

Kompetanse og metodeutvikling

2.-9. november reiste formidlingsavdelingen på studietur til Beijing. Dette har lenge vært et ønske om å øke egen kompetanse på kinesisk kunst og kultur-historie da formidling av Permanentens Kinasamling er et kjerneområde i avdelingens arbeide mot skolen. Tema for turen var "Det keiserlige Kina".

Formidlerne på Permanenten ble kurset i å lede en filosofisk samtale etter sokratisk metode. Denne metoden ble benyttet i formidlingen av kunstfilosofi i undervisningsprogrammet "Original, unika, kopi". Filosofi er et definert satsingsfelt i skolen, og det var stor interesse for nettopp dette programmet.

Felles programutvalg for formidling

Programutvalget holdt jevnlig møter hvor vi diskuterer felles faglige utfordringer og utvikler samarbeidsprosjekter. 1. oktober arrangerte utvalget et heldagsseminar for formidlere. Tema var "kunsten å fortelle en god historie". Seminaret var åpent for ansatte ved museer i hele Hordaland.

Internett er en stadig viktigere formidlingskanal mot alle museets målgrupper. Formidlingsavdelingen har deltatt i arbeidet med å videreutvikle Kunstmuseene i Bergens nettside.

Årsprogrammet for 2008, ble produsert av Info Guide og er annonsefinansiert.

Permanenten annonserer i LISTEN, Galleriguident, Kunstboken og BTs kulturkalender.

BA og BTs gratis kultursider mottar ukentlig informasjon om aktiviteter, konserter og utstillinger.

Skiftende utstillinger

Strikk7 var hovedprosjektet ved Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum i 2007, og følgende utstillinger varte inn i 2008:

01.01 - 13.01	Freddie Robins: Body, Nobody, Somebody
01.01 - 13.01	Susie Freeman: Medical Mesh
26.01 - 29.01	STRIKKNIKK ble vist på Bomuldsfabriken kunsthall, Arendal, 26.1. - 29.3.2008
23.02 - 31.08	Per Spook
19.04 - 04.05	Substans, masterutstillingen til Kunsthøgskolen i Bergen - avdeling for design
06.09 - 19.10	So-Sun Kim - fortellinger i porselen
25.10 - 31.12	Charles Michaelsen: Original, unika, kopi

Per Spook.

Norsk motedesigner i Paris

23. februar - 31. august 2008

VK PERMANENTEN VESTLANDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM
Nordahl Brungt. 9, 5014 Bergen www.kunstmuseene.no

KUNSTMUSEENE I BERGEN: EDVARD GRIEG MUSEUM TROLDHAUGEN, MUSEET LYSØEN, SILJUSTOL MUSEUM, PERMANENTEN VESTLANDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM OG BERGEN KUNSTMUSEUM



Foto: Dag Fosse

SAMLINGENE

Det er ikke utført konservering av noen gjenstander ved museet i 2008.

Også i 2008 har samlingsavdelingen fortsatt arbeidet fra 2006 med å konvertere kortkatalogen til digital database. Det som gjensto etter det store prosjektet i 2006 var gjenstander som ikke hadde fått tildelt eget identifikasjonsnummer, og derfor måtte omnummereres; en meget omfattende prosess som også inkluderer merking av gjenstand, protokoll og fotografering.

Det er registrert 406 gjenstandsnummer bestående av 531 objekter i 2008. Av disse er 121 gjenstandsnummer bestående av 162 objekter nye registreringer, mens 285 gjenstandsnummer bestående av 369 objekter er konvertering og nynummerering av eldre registreringer til Primus.

Tilvekst

Museet hadde en tilvekst på 66 nummer i 2008. Av disse var 16 kjøpt gjennom Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk. I tillegg mottok museet 50 gaver; 34 fra Oleana, 1 fra UD, 3 fra Johanne Martens og 12 fra Per Spook.

Utlån

Det var i 2008 8 utlån av til sammen 28 gjenstander. På samme tid hadde museet 4 deponier av 4 gjenstander.

Høsten 2008 ble det inngått avtale med Museumssenteret i Hordaland om bruk av fellesmagasiner på Salhus, og avdelingen gjorde forarbeid til pilotprosjektet med flytting av gjenstander.

Førstekonservator Anne Britt Ylvisåker fikk i 2007 koordineringsansvaret for dokumentasjon og registrering ved Kunstmuseene i Bergen. I 2008 ble planen fulgt opp med

etablering av felles database over PrimusNett. Vestlandske Kunsthåndverkmuseum, Troidhaugen og Siljustøl fikk konvertert sine eksisterende baser over til ny, felles database. Ved inngangen til 2009 avventer museet fremdeles Kultur-IT sin konvertering av den eksisterende filemaker databasen ved Bergen Kunstmuseum.

Høsten 2008 ble det også utlyst en nyopprettet stilling som registrar ved Kunstmuseene i Bergen, som vil ha arbeidsoppgaver på tvers av avdelingene, og med arbeidsplass på Permanenten Vestlandske Kunsthåndverkmuseum. Det var ingen avklaring rundt stillingen ved utgangen av året.

BIBLIOTEKET

Tallene i parentes er fra 2007. Biblioteket hadde i 2008 en tilvekst på 222 (224) bind. Av dette var 164 (158) bøker og småtrykk, 37 (30) tidsskrifter og 23 (33) andre periodika. Biblioteket kjøpte inn 71 (69) boktitler av egne midler i tillegg til de 22 (21) tidsskriftstiltene vi abonnerer på.

Det er katalogisert 214 (158) titler i bibliotekets katalog, Mikromarc. Noen av disse titlene er gamle bøker som kun har vært registrert i kortkatalogen tidligere. Det er ikke foretatt kassasjon i 2008.

Pr. 31.12.2008 er bibliotekets bokbestand på 24.665 (24.451) bind.

Utlån

Det registrerte utlånet i 2008 var på 525 (534) titler. Personalet lånte i alt 502 (496) bind. Biblioteket hadde 8 (16) eksterne besøkende i løpet av året som lånte 23 (38) bind. Videre var det 13 (11) henvendelser på telefon eller elektronisk post foruten vanlig fjernlån. Innlån var på 23 (11) titler, mens biblioteket sendte 1 (1) bok til andre bibliotek.

Gaver og bytte

Biblioteket mottok 115 (128) gaver og våre bytteforbindelser sendte oss 46 (27) titler i tillegg til plakater, program og innbydelser.

Personale

Bibliotekar Irene Hunskaar har arbeidet ved biblioteket 6-7 timer i uken fram til begynnelsen av april, og er fortsatt engasjert på timebasis for å registrere Dørumsgaard sin samling.

Bibliotekar Anne Marit Fagerli overtok driften av biblioteket i begynnelsen av april, og har jobbet 7 t. i uken, fortrinnsvis om mandagen.

Oppsummering

Utlånet i år har vært på omtrent samme nivå som i fjor, det samme har tilveksten. I juni ble registreringssystemet Mikromarc oppgradert, og vi fikk også automatisert utlånssystem. Bibliotekets database ligger nå på Internett, slik at brukerne selv kan søke. Personalet vil få opplæring i bruken av systemet. I forbindelse med oppgraderingen innførte vi også Nasjonalt lånekort (et kort som kan brukes i alle norske off. bibliotek).

Personalet

Avdelingsdirektør Jorunn Haakestad
Førstekonservator Anne Britt Ylvisåker
Førstekonservator Trond M. Indahl
Fagkonsulent Laila Grimstad
Undervisningsleder Britt Åslog Birkeland
Formidler Mette Bolkan
Formidler Kari Skarprud Pettersen
Renholder Linda Bertelsen
Vaktmester Dag Fosse
Museumsvert Colin Scott Burt
Museumsvert Vibeke Korsnes (vikar for resepsjonsleder til august, sluttet)
Resepsjonsleder Bente Bjelland (tilbake fra permisjon 13/10)
Prosjektkoordinator Helga Norland
Prosjektmedarbeider Henrik A. Berg (engasjement)
Prosjektassistent Kjartan Skår (fra 1/7)

Museumsverter

Rachel Elice Huglen, Ruben H. D. Hanssen, Terese V. Stenhjem, Synnøve Samsøe, Ingrid Myrstad, Kari Anne Østrem, Toralf Moan Teigen, Kristin Austreid, Erik Johan Bringsvor, Sunniva Korsnes, Solfrid Otterholm.

Formidlere og verkstedsledere

Hilde Angel Danielsen, Helga Norland

Sivile tjenestepliktige

Toralf Moan Teigen til 4/6
Aleksander Miguel Olsvik fra 30/6



Venneforening

Den Vestlandske Kunsthåndverkförening hadde pr. 31.12.2008 360 medlemmer. Leder var Liselotte Falck. Foreningen holdt 4 medlemmøter og arrangerte medlemstur til København i mars 2009. Medlemmene får invitasjon til alle utstillingsåpninger i museet. Gave til museet var fleece-pledd til salen på Damsgård.

BERGEN KUNSTMUSEUM

Utstillingen Picasso – figur og bilde, åpnet av HM Dronning Sonja, var fjorårets store begivenhet ved Bergen Kunstmuseum med historisk rekordbesøk på 53 556 personer. Prosjektet hevet den offentlige oppmerksomheten overfor museet betydelig over det ordinære nivå, både ved åpningen og i hele utstillingsperioden der pressen fant stadig nye vinkler. Formidlingsvirksomheten overfor barn og unge gikk for full kapasitet og det ble på årsbasis gjennomført 984 ulike arrangementer, derav 616 omvisninger for barn og unge og 232 for voksne. Picasso-utstillingen sikret et årsbesøk for avdelingen med 90 031 personer, som også er ny rekord.

Utstillingen Hreinn Fridfinnsson viste nyere og eldre arbeider av denne nestoren innen islandsk samtidskunst, og fungerte som et poetisk motstykke til den kraftfulle Picasso-utstillingen. Fridfinnssons kunst viste konseptkunst som kretset rundt naturen, mens de etterfølgende utstillingene viste naturen i vantere former. Sommerutstillingen Vill Natur var en presentasjon av en amerikansk privat samling av norsk og sveitsisk romantisk landskapsmaleri fra 1800-tallet, mens høstens hovedutstilling Ansel Adams viste naturen sett gjennom kameralinsen til en av 1900-tallets betydeligste fotografer. I Tårnsalen viste museet om høsten Werner Zellens fotoserie Villa Wannsee, et dokumentarisk kunstprosjekt om villaen utenfor Berlin der ledere i Hitler-Tyskland drøftet den såkalte endelige løsning på jødespørsmålet.

Bergen Kunstmuseums Venner fylte 100 år i 2008, og jubileet ble markert med en rekke arrangementer der de viktigste var utstilling, bok og kunstgave til museet. Gaven var de to maleriene Rød form fra 1956 og Oker-jord fra 1975 av Anna-Eva Bergman, som også representerte et høydepunkt blant museets ervervelser i 2008.

Museet ervervet et viktig verk av Hreinn Fridfinnsson, Seven Times fra 1972, som ved siden av en gruppe verk av Hilmar Fredriksen, blant dem rekonstruksjonen av installasjonen

Livets Vann fra 1990, utfyller museets samling av konseptkunst. Museet ervervet også to malerier i stort format av den dansk-bergenske kunstneren Nils Erik Gjerdevik, og et utvalg på seks bilder fra Villa Wannsee-serien.

Bergen Kunstmuseum markerte mangfoldsåret 2008 gjennom utstillingen Villa Wannsee, og ved for første gang å vise som del av den faste samlingen videoinstallasjonen Changeling av den australsk-indonesiske kunstneren Fiona Tan, innkjøpt etter den store utstillingen med kunstneren i 2006 gjennom Sparebanken Vest.

En ny og løfterik periode for kafédriiften i Stenersen ble innledet på høstparten da Kafe Smakverket ble åpnet av en gruppe unge entusiaster med berrista-bakgrunn, kokkeekspertise og solid økonomisk kompetanse. Den gamle kafé Stenersen åpnet med nytt navn, ny innredning og kaffemaskin på Ferrarinivå.

Audun Eckhoff
avdelingsdirektør

UTADRETET VIRKSOMHET

Temporære utstillinger

- Meyer – Noack – Fischer, 20.09.07 – 03.02.08
- Picasso – Figur og bilde, 01.02 – 08.06
- Hreinn Fridfinnsson, 15.05 – 14.09
- Vill Natur, 21.06 – 31.08
- Ansel Adams, 11.09 – 07.12
- Villa Wannsee – Melancholy Grandeur,
- Venneforeningens jubileumsutstilling, 27.09.08 – 11.01.09

Nymontering, fast samling

- Samtidskunst, Lysverket, fra 12.01
- Samtidskunst, Stenersen, fra 16.02
- Det 20. århundre, fra 05.04

Publikasjoner – kataloger

Meyer – Fischer – Noack
Tekst: Oda Wildhagen Gjessing, Audun Eckhoff og Jarle Strømmodden.

Picasso – Figur og bilde

Tekst: Marilyn McCully, Line Daatland, Audun Eckhoff og Anniken Thue.

Hreinn Fridfinnsson

Tekst: Hans Ulrich Obrist, Snorri Sigfus Birgisson, Olafur Eliasson, Kitty Scott, Julia Peyton-Jones og Hafthor Yngvason. Produsert av Serpentine Gallery, London.

Den Ville Natur – Sveitsisk og norsk romantikk

Tekst: Anne Aaserud, Knut Ljøgdødt, Magne Malmanger, Alberto de Andrés, Marit Lange, Bodil Sørensen, Frode Haverkamp og Knut Ormhaug. Produsert av Nordnorsk Kunstmuseum.

Werner Zellien: Villa Wannsee – Melancholy Grandeur

Tekst: Werner Zellien, Audun Eckhoff og Ian MacKenzie. Produsert av Werner Zellien.

Kunstens Venner – Bergen Kunstmuseums venneforening 1908-2008

Tekst: Reidar Storaas. Produsert av Bergen Kunstmuseums venneforening.

Formidling

Formidlingsvirksomheten ved Bergen Kunstmuseum omfatter alle publikumsgrupper. Foruten pedagogiske opplegg med omvisninger og verkstedarbeid for barn og unge og omvisnings- og foredragsserier for voksne, innbefatter dette utarbeidelse av publikumstekster i utstillingene, innholdsproduksjon til, og redigering av, kunstmuseets web.

En stor del av formidlingsaktiviteten ved museet har i 2008 som tidligere vært knyttet til Den kulturelle skolesekken. Museet har også gitt undervisning til barnehager og videregående skoler. Alle skoletilbud er gratis. Det voksne publikum har fått tilbud om ukentlige åpne omvisninger og foredrag, og det har også blitt holdt en rekke bestilte gruppeomvisninger. Barnefamilier har fått spesialtilbud i barnas kunstklubb Pictura og i åpne familiearrangementer. Formidlingsavdelingen har også organisert Ukens kunstopplevelse – et samarbeid mellom ulike kulturinstitusjoner i Bergen. Det gode samarbeidet med Hordaland fylke har fortsatt med turnerende pedagogiske opplegg utenfor museet.

Den største satsningen i 2008 kom med utstillingen Picasso – figur og bilde, hvor det ble satt rekord i antall avviklede formidlingsarrangementer og antall besøkende under én utstilling. Nytt i 2008 var utgivelsen av Kunst på alle kanter – en bok for førskolebarn på kunstmuseet.

Formidlingsstaben har endret seg i løpet av året. Helga Anspach gikk ut i fødselspermisjon 4.4.2008. Torunn Myrva tiltrådte vikariat som formidlingskonsulent 25.3.2008. Mette Langeid sluttet i sin stilling som formidlingskonsulent 30.4.2008. Ellers hadde bokhandelansvarlig Kristin Vegge-land faste formidlingsoppgaver gjennom hele vårsemesteret, særlig knyttet til formidling til førskolebarn.

Nøkkeltall

Antall formidlingsarrangementer totalt: 984
Antall skole- og førskolegrupper i organisert undervisning: 616
Antall omvisninger og åpne arrangementer for voksne: 232
Antall familiearrangementer: 10



Den kulturelle skolesekken

Museet mottar spesialtilskudd fra ABM-utvikling for å utvikle og opprettholde formidlingsstilbud av høy kvalitet for elever i grunnskolen. Den kulturelle skolesekken skal legge spesielt til rette for barns møte med historisk kunst og med levende kunstnere. Barna skal ta aktivt del i undervisningen i nyskapende pedagogiske opplegg. Museet har i 2008 videreført satsningen på verksteder ledet av profesjonelle kunstnere.

Antall grunnskolegrupper i organisert undervisning: 364
Antall grunnskoleelever i organisert undervisning: 8686
Gjennomsnittlig elevantall pr. gruppe: 24
Antall lærere: 546

Prosjekter tilknyttet temporære utstillinger

Meyer – Fischer – Noack 21.01 – 01.02
Omvisning og keramikverksted (5. –7. trinn)
Samarbeid med Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum

Picasso – figur og bilde, 08.02 – 08.06

Pusle med Picasso (1. trinn)
Stillebenverksted (1. –4. trinn)
Kubistisk skulpturverksted (1. –7. trinn)
Krokiverksted (5.–10. trinn)
Digitalt portrettverksted (5. –10. trinn)

Hreinn Fridfinnsson 16.05 – 14.09

Omvisning og installasjonsverksted (5. –10. trinn)

Ansel Adams 07.10 – 24.10

Omvisning fotokunst og hullkameraverksted (5. –10. trinn)

Villa Wannsee og Holocaust 21.10 – 17.12

Omvisning med påfølgende filmvisning og diskusjon (8.–10. trinn)

Prosjekter tilknyttet basisutstillinger**Nikolai Astrup – maleverksted 07 – 31.01**

Omvisning og maleverksted med staffeli (1.–8. trinn)

Mystikk og musikk i Astrups billedverden 07.01 – 15.06

Musikalsk omvisning med folkemusikk på ulike fløyter (1.–2. trinn)

Munch og Picasso 25.08 – 31.10

Omvisning og puslespill (1.–4. trinn)

Edvard Munch – Kjærlighet, angst, død 25.08 – 31.10

Livsfrisens temaer i omvisning (8.–10. trinn)

Samarbeidsprosjekter

Som i flere tidligere år har Bergen Kunstmuseum og DKS Hordaland fylkeskommune samarbeidet om Kunstvideoverksted på hjul som har turnert mellom skoler i Hordaland.

Digital formidling for grunnskolen

Bergen Kunstmuseum har to internettressurser for elever i grunnskolen: www.st-art.no og www.ikast.no.

Barnehager og den kulturelle bæremeisen

Fra høsten 2006 har Bergen Kunstmuseum vært med i Bergen Kommunes 3-årige pilotprosjekt Den kulturelle bæremeisen, et kunst- og kulturtilbud for barnehager. Ved hjelp av midler fra Bergen Kommune ble det utviklet ulike prosjekt til de ti første pilotbarnehagene. Tilbudene ble utvidet til å gjelde også de andre barnehagene i Bergen.

Antall besøkende grupper: 99

Antall besøkende barnehagebarn: 1393

Gjennomsnittlig antall barn pr. gruppe: 14

Antall voksne: 243

Åpne tilbud

Pusle med Picasso, 08.02 – 08.06

Edvard Munch

Havet

Tilbud til pilotbarnehagene i Den kulturelle bæremeisen

Picasso – figur og bilde, animasjonsverksted, 08.02 – 08.06. Animasjonsverksted for 10 pilotbarnehager. Filmantologien Kubistiske portretter (barnas arbeid), og dokumentarfilmen Picassoverksted (Ingvild Hellestøy) ble vist som en del av Barne-BIFF 2008, på visninger for inviterte barnehager.

Kunst på alle kanter – en bok for barn på kunstmuseet
Produksjonsstøtte fra Den kulturelle bæremeisen. Ble utdelt gratis til barn i pilotbarnehagene. Boken ble formgitt av Anne Ree.

Videregående skole

Grupper fra den videregående skolen har fått tilbud om gratis tilpassede omvisninger i alle temporære utstillinger og basisutstillinger.

Antall omvisninger: 129/3089 elever. Antall lærere: 157.

DET VOKSNE PUBLIKUM**Åpne omvisninger**

En viktig del av museets faste formidlingstilbud er de åpne omvisningene for voksne som holdes hver søndag kl. 13.00 gjennom hele året, sommeromvisninger og høytidsomvisninger inkludert. Under utstillingen Picasso – figur og bilde ble det holdt 5 ganger flere åpne omvisninger enn normalt.

Antall åpne omvisninger i 2008: 146

Bestilte omvisninger

En rekke private grupper, institusjoner og bedrifter bestilte omvisninger i 2008, både på dagtid og kveldstid, i ukene og i helgene. Disse omvisningene har en engangspris og utgjør en inntekstskilde for museet.

Antall bestilte omvisninger i 2008: 77

Foredrag og presentasjoner

2. mars: Fra skulptur til konstruksjon. Picasso og modernistisk skulptur. Dag Sveen, professor emeritus

30. mars: Picasso – kunstens kameleon: Trond Borgen, kunstkritiker i Stavanger Aftenblad

13. april: Picassos kvinner: Sigrun Åsebø, stipendiat i kunsthistorie ved Universitetet i Bergen

20. april: Picassos kunst i Bergen: Line Daatland, formidlingskonsulent ved Bergen Kunstmuseum

4. mai: Norske kubister: Frode Sandvik, konservator ved Bergen Kunstmuseum

5. oktober: Vandrende samtale i utstillingen Villa Wannsee – Melancholy Grandeur med fotokunstner Werner Zellien og filosof Ian McKenzie

16. november: Avstand til åstedet – traumet og gjenstandene. Foredrag i forbindelse med fotoutstillingen Villa Wannsee – Melancholy Grandeur: Jørgen Lund, frilans kunsthistoriker



Foto: Dag Fosse

Ukens kunstopplevelse

Et samarbeid mellom en rekke av byens visningssteder for kunst. Formidlingsavdelingen ved Bergen Kunstmuseum har ansvar for programmering og markedsføring. I 2008 var det arrangementer i Ukens kunstopplevelse, annonsert i et vår- og et høstprogram. Kunstinstitusjonene som deltok var Bergen Kunstmuseum, Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum, Bergen Kunsthall, Hordaland Kunstsenter, Galleri 3,14, Galleri Gathe, Galleri Fisk, Galleri Kronstad Hovedgård og Visningsrommet USF. I tillegg mottok 2 kunstnere atelierbesøk. Programmet innbefattet 5 omvisninger på Bergen Kunstmuseum.

Bergen Kunstmuseums Venner

Det ble holdt omvisninger for Bergen Kunstmuseums Venner i forbindelse med alle utstillingsåpninger, totalt 9.

Kulturnatten

Fredag 19. september: Fellesarrangement for byens kulturaktører i samarbeid med Bergens Tidende. Lysverket holdt åpent til kl. 23.00, med to åpne omvisninger for publikum. Forsvarets Musikkorps Vestlandet ga to korte musikkinnslag i Tårnsalen.

Familiearrangementer

Det ble holdt 4 åpne familieverksteder i forbindelse med Picasso - Figur og bilde (1. mars, 8. mars, 5. april og 12. april).

Barnas kulturhelg

20. og 21. september. Fellesarrangement for byens kulturaktører (arrangør: Barnas Hus, Bergens Tidende og Sparebanken Vest) Museet kunne tilby familieomvisning i Ansel Adams-utstillingen, samt hullkameraverksted. Søndag var det familieomvisning i Munch og Picasso-samlingen, samt åpent buttonsverksted.

Pictura

Pictura er Bergen Kunstmuseums kunst- og filmklubb for barn i alderen 4-12 år. Barna følges av en foresatt på arrangementene. I 2008 hadde Pictura 40 medlemmer. Det ble holdt totalt 9 arrangementer, fordelt på Kunstmuseene i Bergens ulike avdelinger.

24. februar: Pablo Picasso – kubistisk skulpturverksted. Bergen Kunstmuseum

30. mars: Åpning av nytt verksted! Samtidskunst, buttonsverksted og film. Bergen Kunstmuseum

27. april: Minifilmfestival. Bergen Kunstmuseum

1. juni: Drager. Omvisning og drageverksted. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum

29. juni: Per Spook. Motedesignverksted. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum

7. september: Omvisning og tegneverksted på Lysøen. Museet Lysøen

5. oktober: Nikolai Astrup. Omvisning og maleverksted. Bergen Kunstmuseum

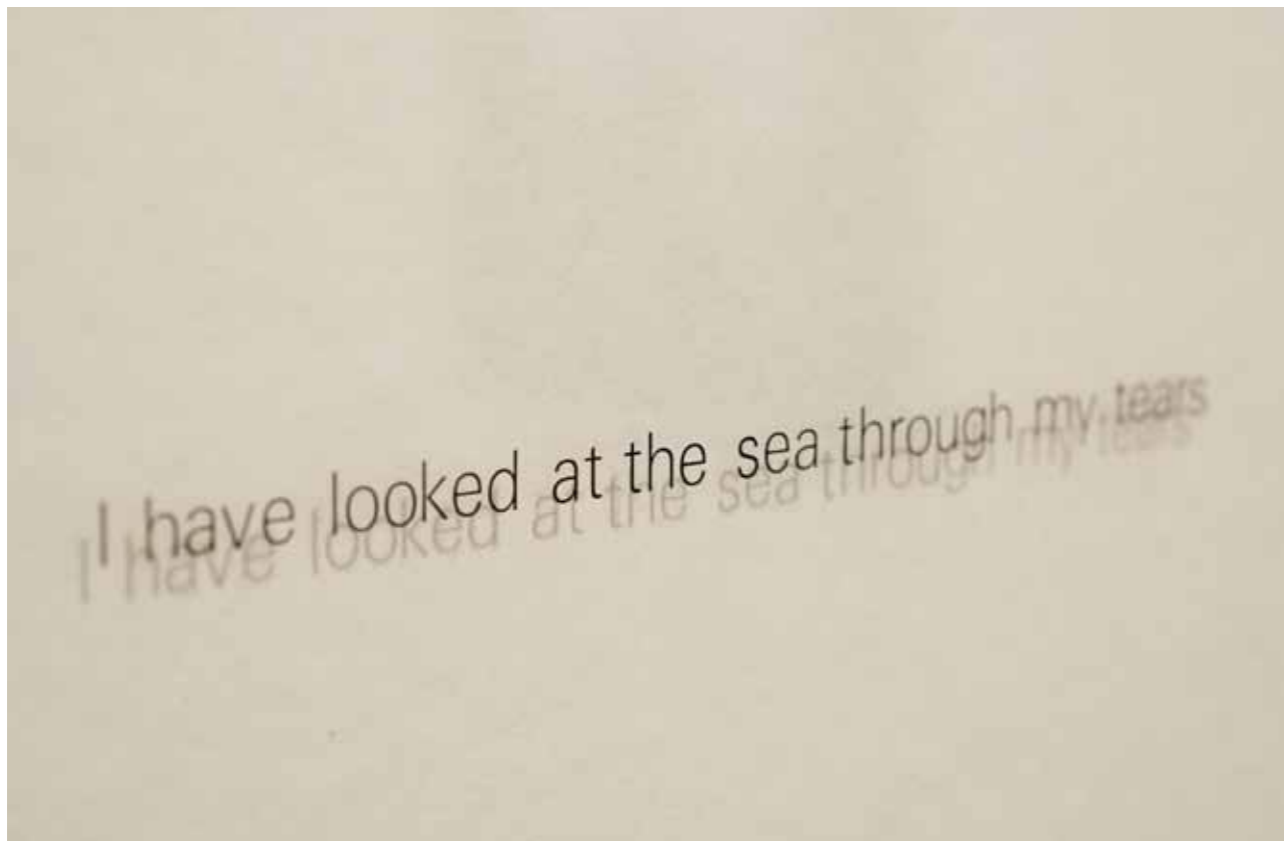
2. november: Omvisning på Siljustøl. Siljustøl Museum

7. desember: Engleverksted med omvisning. Permanenten Vestlandske Kunstindustrimuseum

Seminarer

13. februar: Kunst, teknologi, arkitektur: Åpent dagsseminar med utgangspunkt i Kjell Bjørgeengen og Aernoudt Jacobs stedsspesifikke installasjon i Tårnsalen. Samarbeid med Kunsthøgskolen i Bergen.

1. oktober: Kunsten å fortelle en god historie. Forteller-teknikk og formidling: Åpent dagsseminar på Permanenten arrangert av programutvalget for formidling ved Kunstmuseene i Bergen.



Samlingene

Bergen Kunstmuseum forvalter totalt 9916 kunstverk og andre gjenstander, hvorav 2 317 malerier, 7 153 papirbaserte kunstverk, 296 skulpturer/video/installasjoner/objekter og 149 møbler og andre gjenstander.

Tilvekst 2008 - Innkjøp

Årets tilvekst var på 24 nummer. Verk av Nils Erik Gjerdevik, Ludvig Eikaas, Thomas Pihl, Vilhelm Bjerke-Petersen, Per Palle Storm, Hreinn Fridfinnsson, Werner Zellien, Hilmar Fredriksen, Kurt Johannessen og Mette Tronvoll.

Tilvekst - Gaver

Museet mottok fire verk i gave. Fra Bergen kommune 3 verk signert Carl Fr. Tidemand-Johannessen og Ansgar Larssen. Fra Bergen Kunstmuseums Venner mottok museet et verk av billedhuggeren Nils Aas.

Tilvekst - Deponerte kunstverk

Museet har mottatt 22 deponerte verk.

Utlån av kunstverk

Bergen Kunstmuseum har i 2008 til sammen lånt ut 82 kunstverk til utstilling i 10 nasjonale og 9 internasjonale institusjoner.

Bibliotek

Biblioteket hadde i 2008 en tilvekst på 483 numre fordelt på 244 bøker, 112 kataloger, 14 tidsskrift, 8 årbøker, 13 småtrykk og 26 video/DVD.

BYGNINGER OG VEDLIKEHOLD

Museet leier museumsbygningene av Stiftelsen Stenersens samling og Bergen kommune. Eierne er ansvarlige for vedlikeholdet.

Stenersen

Det er stort sett bare utført små reparasjoner i 2008. Kjøleaggregatet på taket ble skiftet og klargjort til Picasso utstillingen. Bygget bærer dessverre preg av manglende vedlikehold.

Rasmus Meyers Samlinger

Her er det utført vanlig vedlikeholdsarbeid på ventilasjon og elektrisk anlegg. I inngangspartiet på baksiden ble all gammel puss skiftet innvendig på ytterveggene. På utsiden var det gjort omfattende arbeider med muren, da det var flere store setninger der, som trakk inn mye fukt. Det var også et mindre felt i 2. etasje som måtte hugges og legges på ny puss og maling. Til sist ble også bakdøren trukket inn et stykke, for å spare den for vær og vind.

Lysverket

Det er blitt skiftet en del komponenter på befuktningssystemene, men er fremdeles ikke tilfredsstillende. Dette følges opp, til man oppnår stabil befuktning. Ellers er det gjort en del etterarbeider i forbindelse med formidlingsrommet i kjelleren. Også i Lysverket er det en god del reparasjoner/utskiftninger som må gjøres. Dette er under planlegging.

Konservering

Konserveringsatelieret har en rådgivende funksjon i sammenheng med samlingsforvaltning, klima og utstillingsvirksomhet. Siden 1999 har avdelingen også vært ansvarlig for å overvåke klimaanleggene sammen med driftsansvarlig. I 2008 ble det utarbeidet ukentlige rapporter første halvår, og månedlig deretter.

I løpet av året har andre tidskrevende arbeidsoppgaver vært blant annet: kontroll av lysnivå i utstillinger, daglig kontroll av Picassoutstillingen, innkjøp av digitalt kamerautstyr.

I to måneder var malerikonservator Cornelia Peres i atelieret og arbeidet på retusjering av Blumenthals "Justitia" fra Bystyresalen i Gamle Rådhus.

Avdelingens kapasitet har i løpet av året igjen vært redusert på grunn av sykdom.

Tilstandsrapporter og klargjøring for utlån: Maleri: 56, papir: 19, skulptur: 7

Tilstandsrapporter for innlån til temporære utstillinger: 487

Andre tilstandsvurderinger i forbindelse med utlånsfore-spørslers og utstillingsvirksomhet: Maleri: 56, papir: 145

Tilstandsrapporter på samlingene: Mappene for skadehistorikk og behandlingshistorie etc. har blitt kontinuerlig oppdatert. Over 80 malerier, 17 papirarbeid og 11 skulpturer har fått helt nye rapporter i 2008.

Kurervirksomhet: Avdelingens personale har hatt 31 dager fravær fra museet grunnet kurervirksomhet i forbindelse med utlån.

Behandlinger: Maleri: 17 (to av disse behandlingene var over 75 timer), papir: 22, skulptur: 6, rammer: 12

Assistentoppgaver: I tillegg til rammebehandling har konserveringsassistenten utført 117 inn- og utramminger på papir, rammet inn 18 malerier, utført klimamålinger, assistert ved pakking etc..

Ekspertise: Konservatorene har gitt råd i forhold til teknikk og bevaringsproblemer fra publikum, andre kommunale institusjoner og lokale museer.

Kurs i håndtering har blitt holdt for nye ansatte med relevante arbeidsoppgaver.

Rundgang i samlingene med formidlere og resepsjonister. Papirkonservator Ekaterina Pasnak har hatt studiebesøk i papirsamlingene blant annet for vitenskapelige studier av verk av Astrup, Tidemand, Lehmann, Baade, Rusti, Jensen og Reusch.

PERSONALET

Avdelingsdirektør Audun Eckhoff
Sjefkonservator Knut Ormhaug
Sjefkonservator Eli Okkenhaug
Konservator Frode Sandvik
Konsulent Sølvi Akhoundzadeh
Konsulent Linda Klyve
Driftsleder Jan Daae Lampe
Vaktmester Bjørn Osvaag (50% AFP)
Formidlingskonsulent Lina Daatland
Formidlingskonsulent Helga Anspach (permisjon fra april)
Formidlingskonsulent Torunn Myrva (vikar fra april)
Malerikonservator/atelierleder Marie von Möller
Malerikonservator Janine N. Wardius
Papirkonservator Ekaterina Pasnak
Konserveringsassistent Mike Rackwitz
Butikkansvarlig Kristin Veggeland

Resepsjonister

Eva Rønnestad (pensjonist fra august), Siri Ekker Svendsen (til 1/9), Camilla C. Haukedal, Rachel Fleten Klyve, Patrick Lundberg, Stina Ådland Jensen, Marianne Ose Askvik, Tove Aadland Sørvåg, Odd Erik Fostervoll, Solfrid Otterholm, Anna Paszkiewicz, Eva Ljosvoll (fra 16/3), Maria Parry, resepsjonsleder (fra 15/10)

Bibliotekar

Maggi Lidén (engasjement 8 %)

Engasjement

Formidlere Camilla Haukedal og Solfrid Otterholm (20% 22/9-31/12)
Møbelkonservator Marie Tschudi Madsen (til mars)
Kafeansvarlig Olav Hoas Wøllo Egeberg (7/10-30/11)

Formidlere og verkstedledere tilknyttet museet på tilkallingsbasis

Brita Eskeland, Torunn Myrva, Camilla Haukedal, Stina Ådland Jensen, Ove Karlson, Solfrid Otterholm og Karianne Visnes. I tillegg var Anne Ree, Bendik Johnsen, Tonje Li, Laila Kolve og Eva Ljosvoll engasjert på bestemte formidlingsprosjekter.

Utstillingsmontører/ekstrahjelp

Marius Stageboe Mørch, Vegard Urne, Kjartan Skår, Frank Ove Christensen

Venneforening

Bergen Kunstmuseums Venner hadde pr. 31.12.2008 ca. 1200 medlemmer. Leder var Anne-Grete Thommassen. Foreningen feiret sitt 100 års jubileum med utstilling og bok. På stiftelsesdagen 29. oktober ble det holdt fest i Tårnsalen. Det var et aktivt medlemsår med 4 medlemsmøter, 3 filmkvelder og sommerutflykt til Voss. Medlemmene inviteres til alle utstillingsåpninger i museet.



RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2008	2007
Billettinntekter, salgsinntekter mm		11 521 334	11 158 533
Offentlige tilskudd	3	59 686 000	57 418 000
Leieinntekter		1 501 771	1 290 855
Annen driftsinntekt		5 758 888	4 566 229
Sum driftsinntekter		78 467 993	74 433 617
Varekostnader		578 203	992 648
Kostnader utstillinger/prosjekter		2 116 639	2 983 292
Lønnskostnader m.m.	2	26 787 208	25 626 143
Ordinære avskrivninger	4	304 041	110 944
Husleie		22 019 153	22 292 183
Kjøp av kunst	7	129 251	151 479
Annen driftskostnad		26 872 538	21 825 867
Sum driftskostnader		78 807 033	73 982 556
Driftsresultat		-339 040	451 061
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		575 920	266 056
Annen rentekostnad		10 014	10 088
Annen finanskostnad		12 866	28 617
Resultat av finansposter		553 040	227 351
Resultat før skattekostnad		214 000	678 413
Skattekostnad	9	- 14 753	50 000
Ordinært resultat		228 753	628 413
Årsresultat		228 753	628 413
Overføringer			
Avsatt til bufferfond		450 000	0
Avsatt til annen egenkapital		407 166	628 413
Disponering av forrige års resultat		628 413	0
Sum overføringer		228 753	628 413


BALANSE

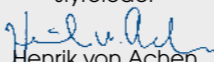
Eiendeler	Note	2008	2007
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Permanent utstilling	1,4	497 000	645 000
Vannledning Lysøen	1,4	323 000	0
Inventar og utstyr	1,4	527 100	257 000
Sum varige driftsmidler		1 347 100	902 000
Finansielle anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer	1	8 874	6 900
Sum finansielle anleggsmidler		8 874	6 900
Sum anleggsmidler		1 355 974	908 900
Omløpsmidler			
Varebeholdning	1	1 694 259	528 255
Fordringer			
Kundefordringer	1	386 777	860 419
Andre fordringer	1	6 363 894	5 191 983
Sum fordringer		6 750 672	6 052 403
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	3 894 647	5 282 953
Sum omløpsmidler		12 339 577	11 863 610
Sum eiendeler		13 695 551	12 772 510


BALANSE

Egenkapital og gjeld	Note	2008	2007
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Bufferfond		450 000	0
Annen fri egenkapital		407 165	628 413
Sum opptjent egenkapital		857 165	628 413
Sum egenkapital		1 057 165	828 413
Gjeld			
Tilskudd spesielle formål			
Mottatte bundne tilskudd	8	3 057 132	2 955 000
Sum tilskudd spesielle formål		3 057 132	2 955 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 102 031	4 257 306
Betalbar skatt	9	18 000	50 000
Skyldig skattetrekk og offentlige avgifter		2 128 109	1 802 581
Skyldige feriepenger og lønn		2 272 634	2 151 465
Annen kortsiktig gjeld		2 060 481	727 745
Sum kortsiktig gjeld		9 581 254	8 989 097
Sum gjeld		12 638 386	11 944 097
Sum egenkapital og gjeld		13 695 551	12 772 510

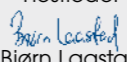
Bergen, 25. mars 2009


Kåre Valebrokk
styreleder


Henrik von Achen
styremedlem


Knut Ormhaug
styremedlem

Ruth Brudvik
nestleder


Bjørn Laastad
styremedlem


Mette Nora Sætre
styremedlem


Mette Bolkan
styremedlem


Anniken Thue
direktør

NOTER

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Fordringer og gjeld klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom de forfaller innen ett år.

Varige driftsmidler avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende og nedskrevet med påregnelige tap.

Varebeholdning er oppført til laveste av innkjøpspris og virkelig verdi.

NOTE 2 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE ETC.

Spesifikasjon lønnskostnader:	2008	2007
Lønninger og feriepenger	21 401 442	20 261 822
Styreonorar	101 000	230 000
Arbeidsgiveravgift	3 300 319	3 143 741
Lønnsrefusjoner	- 870 948	- 566 656
Premie kollektiv pensjonsforsikring	2 635 109	2 399 305
Andre personalkostnader	220 286	157 931
Sum	26 787 208	25 626 143

Stiftelsen har i 2008 hatt ansatt som utfører ca. 47,5 årsverk
Lønn til direktør er kostnadsført med kr. 919.511,-.

Styreonorar er utbetalt med kr. 101 000,-.

Revisjonshonorar er utbetalt med kr. 94.000,-, herav kr.13.200,- konsulentbi-stand.
Merverdiavgift 25 % kommer i tillegg.

Museet er forpliktet til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Museet har pensjonsavtaler som oppfyller kravene i loven.

NOTE 3 OFFENTLIGE TILSKUDD

	2008	2007
Tilskudd fra Staten	13 686 000	12 067 000
Tilskudd fra Hordaland fylkeskommune	2 586 000	2 540 000
Tilskudd fra Bergen kommune	43 414 000	42 811 000
Sum	59 686 000	57 418 000

NOTE 4 INVENTAR OG INNREDNINGER, VARIGE DRIFTSMIDLER

	Vannledning Lysøen	Møbler/ utstyr	Fast utstilling	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	275 694	4 112 250	4 387 944
Tilgang i året	340 571	408 570	0	749 141
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	340 571	684 264	4 112 250	5 137 085
Mottatt investeringstilskudd	0	0	3 375 000	3 375 000
Akkumulerte avskrivninger	17 571	138 470	240 250	414 985
Bokført verdi 31.12	323 000	527 100	497 000	1 347 100
Årets ordinære avskrivninger	17 571	138 470	148 000	304 041
Sats for ordinære avskrivninger	10 %	20-33 %	20 %	

NOTE 5 BANKINNSKUDD

Av bokført bankinnskudd er kr. 1 344 044,- budne skattetrekksmidler.

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE

Kunstmuseene i Bergen har pensjonsavtaler gjennom Kommunal Landspensjonskasse og Bergen Kommunale Pensjonskasse, samt Avtalefestet Pensjon. Pr. 31.12.08 var 53 ansatte med i ordningene. Den regnskapsførte pensjonskostnaden i 2008 kr. 2 635 109,- er lik betalt pensjonspremie, og er kostnadsført som lønnskostnad.

NOTE 7 KUNSTKJØP

Museet har i 2008 kjøpt kunst for kr 1 129.251,-. Museet har mottatt kr 1 000 000,- til dette formålet fra Bergen kommune.

NOTE 8 TILSKUDD SPESIELLE FORMÅL

Posten "Tilskudd spesielle formål" inneholder tilskudd mottatt i 2008, hvor prosjektet ikke er gjennomført eller hvor tilskuddet skal overføres andre kostnadsbærere.

	2008	2007
Prosjekt Sølvkammer	1 952 856	2 000 000
Prosjekt Picasso-utstillingen	0	200 000
Prosjekt Universell utforming	404 276	450 000
Prosjekt Design Vest NÅ	100 000	0
Prosjekt Bull 2010	600 000	0
Øremerkede tilskudd mottatt av tidligere kommunale tiltak		305 000
Sum tilskudd spesielle formål	3 057 132	2 955 000

NOTE 9 SKATT

Stiftelsen er skattepliktig for deler av leieinntektene.
Skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer på følgende måte:
Korreksjon av skatteavsetning 2007 - kr. 32 331
Beregnet skatt 2008 kr. 18 000
Skattekostnad i resultatregnskapet - kr. 14 331

Balanseført betalbar skatt består av beregnet anslag over betalbar skatt for 2008.

REVISJONSBERETNING

REVISJONSSELSKAPET
Olstad, Berentsen & Co AS

Medlemmer i
Den norske Revisorforening

Ansvarlige revisorer:

Jan Olstad

Registrert revisor

Torstein Berentsen

Statsautorisert revisor

Atle Mongstad

Registrert revisor

KUNSTMUSEENE I BERGEN**REVISJONSBERETNING FOR 2008**

Vi har revidert årsregnskapet for Kunstmuseene i Bergen for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr. 228.753,-. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

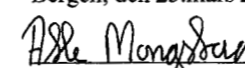
Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, den 25.mars 2009


Atle Mongstad
Registrert revisor

Kontoradresse:
C. Sundtsgt. 39
5004 Bergen

Telefon:
55 33 61 00
Telefax:
55 33 61 01

Rev.nr./Org.nr.:
963 048 386 MVA
Bankkonto
5201 06 77238

E-mail:
post@olstad-berentsen.com
Hjemmeside:
www.olstad-berentsen.com

